

1 Algemeen

De artt. 1 en 104-106, Vb hebben mede betrekking op staatlozen.

Onder 'staatloze' wordt blijkens het op 28 september 1954 te New York gesloten Verdrag betreffende de status van staatlozen (Trb. 1955, 42 en 1957, 22) verstaan een persoon die door geen enkele staat, krachtens diens wetgeving, als onderdaan wordt beschouwd.

De voordelen van het verdrag komen niet toe aan staatlozen:

- die in het land waar zij gevestigd zijn de rechten en verplichtingen hebben, welke aan het bezit van de nationaliteit van dat land zijn verbonden;
- van wie verondersteld wordt dat zij een misdrijf tegen de vrede, een oorlogsmisdrijf of een misdrijf tegen de menselijkheid hebben begaan;
- die een ernstig, niet politiek, misdrijf hebben begaan buiten het land van hun vestiging, vóórdat zij tot dat land worden toegelaten.

2 Bewijs staatloosheid

Ten aanzien van de vraag hoe de staatloosheid dient te worden bewezen bevat het verdrag geen bepalingen. Iedere staat is dus vrij om zelf te bepalen welke bewijzen hij nodig acht om de beweerde staatloosheid van een bepaalde persoon te kunnen aannemen.

Het bewijs van de staatloosheid is niet aan bepaalde middelen gebonden en de beoordeling daarvan niet voorbehouden aan een speciaal daarvoor aangewezen rechterlijke of administratieve instantie.

3 Praktisch belang

Artikel 31 van het verdrag verbiedt - behoudens om redenen van openbare of nationale veiligheid - de uitzetting van staatlozen die rechtmatig op het grondgebied van partijen verblijven.

Staatlozen die zich onrechtmatig op het grondgebied van partijen bevinden genieten dus zodanige bescherming niet.

4 Uitvoering bij artt. 104-106 Vb

Ter uitvoering van genoemd art. 31 zijn de daarvoor in aanmerking komende bepalingen van de artt. 104-106 Vb van overeenkomstige toepassing verklaard op staatlozen.

4.1 Schorsende werking ex art. 104 Vb

Wanneer een staatloze een verzoek overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Vreemdelingenwet heeft ingediend om verlenging van de geldigheidsduur van een vergunning tot verblijf dient uitzetting achterwege te blijven zolang niet is beslist op het verzoek (art. 104, eerste lid, Vb).

In afwijking van art. 79 Vb geldt voor deze categorie vreemdelingen niet het vereiste dat het verzoek om verlenging ten minste één maand voor het verstrijken van de geldigheidsduur der vergunning moet zijn ingediend.

Wanneer ten aanzien van een staatloze een beschikking is gegeven waarbij de verlenging van de geldigheidsduur van een vergunning tot verblijf wordt geweigerd dan wel een vergunning tot verblijf of tot vestiging wordt ingetrokken, wordt de staatloze niet uitgezet voordat hem een redelijke termijn is gegund om een overeenkomstig de artt. 29 en 30 van de Vreemdelingenwet herziening van de beschikking te vragen.

Art. 32, tweede lid, van de Vreemdelingenwet blijft buiten toepassing.

Weigering van de verlenging van de geldigheidsduur van een vergunning tot verblijf kan, evenals intrekking van een zodanige aan een staatloze verleende vergunning, slechts geschieden wanneer hij inbreuk heeft gemaakt op de openbare orde of een gevaar vormt voor de nationale veiligheid dan wel onjuiste gegevens heeft verstrekt die hebben geleid tot het verlenen, of het verlengen van de geldigheidsduur, van de vergunning (art. 104, vierde lid, Vb).

4.2 Het horen van de Adviescommissie voor vreemdelingenzaken

Wanneer de Minister van Justitie afwijzing overweegt van een door de staatloze ingediend verzoek om herziening gericht tegen een weigering de geldigheidsduur van een vergunning tot verblijf te verlengen moet de Adviescommissie voor vreemdelingenzaken worden gehoord.

Art. 31, leden 2-7, van de Vreemdelingenwet zijn van toepassing (art. 105, eerste lid, Vb).

De staatloze krijgt de gelegenheid zijn belang bij de commissie te bepleiten en zich door een raadsman te doen bijstaan of vertegenwoordigen.

4.3 Uitzonderingen

Het voorgaande is niet van toepassing op staatlozen aan wie slechts tijdelijk verblijf in Nederland werd toegestaan.

Dit geldt eveneens wanneer dwingende redenen van nationale veiligheid uitzetting rechtvaardigen (art. 106 Vb).